

Dekameron er oversat fra italiensk af Thomas Harder efter *Dekameron*
Copyright © Forlaget Hoff & Poulsen 2019

Redaktion: Pia Schwarz Lausten og Anders Toftgaard

Noter: Thomas Harder, Pia Schwarz Lausten og Anders Toftgaard
Layout og omslag: Per Baasch Jørgensen, Graphorama.dk

Frontispicer: Udvalgte stik af Hubert-François Gravelot (1699-1773),
forsørret og rødtonet. Design af Per Baasch Jørgensen, Graphorama.dk

Bogen er sat med Garamond og trykt hos Specialtrykkeriet Arco
1. udgave, 3. oplag

Printed in Denmark

ISBN: 978-87-92279-64-3

Følgende udgave er anvendt i oversættelsen: Boccaccio, Giovanni,
Dekameron, udgivet af Amedeo Quondam m.fl., BUR, Milano 2013

Udgivelsen er støttet af:

Augustinus Fonden

Ernst og Vilbeke Husmans Fond

Det italienske udenrigsministerium

Konsul George Jorck og Hustru Emma Jorck's Fond

Aage og Johanne Louis-Hansens Fond

og

STATENS KUNSTFOND

Questo libro è stato tradotto grazie ad un contributo
alla traduzione assegnato dal Ministero degli Affari
Esteri e della Cooperazione Internazionale italiano.

Indhold

Boccaccio – liv og værk	9
Havens fortællinger – om Boccaccios <i>Dekameron</i>	23
Om oversættelsen	50
Om uncialsystemet og historierne's titler	59
DEKAMERON, første til femte dag	
Fortale	63
Første dag	
Indledning: Pesten i Firenze. Landstedet	69
1. historie: Ser Cepparellos skriftemål (Panfilo)	92
2. historie: Jøden Abraam bliver kristen (Neifile)	109
3. historie: De tre ringe (Filomena)	115
4. historie: Den snedige munk (Dioneo)	119
5. historie: Markisinden og kongen (Fiammetta)	124
6. historie: Den griske inkvisitor (Emilia)	128
7. historie: Hofgæsten og Cangrande (Filostrato)	132
8. historie: Gnierens omvendelse (Lauretta)	138
9. historie: Den feje konge af Cypern (Elissa)	142
10. historie: Den vise læge (Pampinea)	144
Afslutning: Emilias sang	148

Her begynder bogen Dekameron med tilnavnet Prins Galeotto, som indeholder 100 historier fortalt på ti dage af syv kvinder og tre unge mænd.

Fortale

Det er menneskeligt at nære medfølelse med dem, der lider. Det passer sig for alle, men i særdeleshed for dem, der selv har behøvet trøst og har fundet den hos andre, og hvis der nogensinde er nogen, der har haft trøst behov og gavn og glæde af at få den, så er det mig. Det skyldes, at jeg lige fra min tidligste ungdom og indtil i dag har været optændt af en ophøjet og ædel kærlighed, som hvis jeg fortalte om den, måske ville synes upassende i betragtning af min ydmyge stand. Forstandige folk, der hørte om min kærlighed, roste mig ganske vist, og jeg steg i deres agtelse, men det voldte mig ikke desto mindre megen møje og stor lidelse at bære den. Årsagen hertil var bestemt ikke grusomhed fra den elskede kvindes side, men derimod at der på grund af en ubehersket attrå brændte en alt for voldsom ild i mit sind. Den lod mig aldrig hvile inden for rimelige grænser og udsatte mig ofte for unødige pinsler. Behagelige samtaler med gode venner og deres rosværdige trøst gav mig dog så megen kølig lindring, at jeg med sikkerhed ville være død, hvis det ikke havde været for dem. Men det har behaget Ham, der selv er uendelig, at indstifte den uforanderlige lov, at alle verdslige ting skal have en ende, og derfor aftog, efterhånden som tiden gik, også min kærlighed, der ellers var hedere end nogen anden, og som intet forsæt eller råd og ingen åbenbar skam eller fare, der

kunne følge af den, havde magtet at bryde eller afbøje. Nu er der ikke andre spor af den i mit sind end den fryd, som kærlighedens sædvanligvis giver den, der ikke vover sig for langt ud på dens dunkle, dybe vande, og hvor kærligheden før var en plage, er nu, da alle pinslerne er lettet, kun glæden ved den tilbage.

Men selvom smerten er ophørt, betyder det ikke, at jeg har glemt den godhed, man viste mig, og den hjælp, jeg fik af dem, der på grund af deres venskab over for mig følte mine pinsler som deres egne. Jeg tror, at kun døden kan slette dette minde. Taknemmelighed er den mest rosværdige af alle dyder, og dens modsætning er i høj grad dadelværdig. Da jeg nu kan sige, at jeg har min frihed, har jeg derfor sat mig for – så vidt som mine evner tillader det – at gengælde den lindring, jeg modtog. Jeg tilbyder ikke min hjælp til dem, der i sin tid stod mig bi, for de har været for kloge eller for heldige til at behøve den, men til dem, der nu har brug for den. Og selvom min støtte eller måske opmuntring kun er til ganske ringe gavn for dem, der trænger til den, mener jeg alligevel, at den hurtigst muligt bør ydes dér, hvor der synes at være mest brug for den, for dér vil den gøre mest nytte og være mest velkommen.

Og hvem vil benægte, at det i langt højere grad er de yndige damer end mændene, som man bør yde denne hjælp, så lille den end er? I deres sarte bryst skjuler de frygtsomt og blufærdigt de kærlighedsflammer, der, som enhver der har prøvet det, ved, brænder kraftigere end dem, der bæres til skue. Desuden tvinger deres fædres og mødres og brødres og ægtemænds ønsker, luner og befalinger dem til at tilbringe det meste af tiden lukket inde bag deres værelsens snævre grænser, hvor de næsten uden at have noget at tage sig til sidder og, på én gang med og mod deres vilje, vender og drejer alle hånde tanker, som ikke

alle kan være lige lystige. Og hvis deres blussende begær vækker melankoli i deres sind, så vil denne melankoli som regel tage bolig dér og være dem til stor smerte, hvis den ikke fordrives af andre tanker. Dertil kommer, at de har langt mindre modstandskraft end mændene, hvilket tydeligt ses, når mænd forelsker sig. Hvis mændene plages af melankoli eller tunge tanker, har de mange midler at lette eller fordrive dem med. De kan gå en tur og se og høre mange ting, de kan jage fugle eller andet vildt, fiske, ride, spille eller handle. Hvert af disse gøremål kan helt eller delvis lægge beslag på sjælen og i hvert fald i nogen tid vende den bort fra triste tanker, hvorefter der altid følger en eller anden trøst, eller lidelsen i hvert fald aftager.

For i nogen grad at råde bod på lykkens forsyndelser – og som vi ser det hos de sarte kvinder, er lykken jo altid nærgst med sin støtte dér, hvor styrken er ringest – vil jeg som hjælp og tilflugt for de forelskede kvinder – de andre har nemlig nok i deres nål, ten og spinderok – fortælle 100 noveller, fabler, lignelser, historier, eller hvad vi nu skal kalde dem, fortalt i løbet af ti dage i et ærværdigt selskab bestående af syv kvinder og tre unge mænd under den nylige dødbringende pest, samt nogle små sange, som disse kvinder sang til deres fornøjelse. Historierne handler om både lykkelig og ulykkelig kærlighed og andre hændelser i gamle dage såvel som i moderne tid. Når de førnævnte kvinder læser disse historier, vil de kunne fryde sig over de fornøjelige ting, der fortælles om, ligesom de vil kunne finde nyttige råd i dem, idet de vil kunne se, hvad man bør undgå, og hvad der er værd at efterligne, og det tror jeg ikke kan ske, uden at tristheden overvindes. Hvis det sker – og Gud give, at det vil – bør de takke Kærligheden, som ved at gøre mig fri af sine bånd har tilladt mig at sørge for deres fornøjelser.